

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky **R. B.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o výšku príplatku k dôchodku politickým väzňom, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2009, č.k. 5Sd 106/08 – 36, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. októbra 2009, č.k. 5Sd 106/08 – 36, **p o t v r d z u j e.**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 13. októbra 2009, č.k. 5Sd 106/08 – 36, potvrdil dve rozhodnutia odporkyne číslo X. zo 4. marca 2008 a dve rozhodnutia odporkyne toho istého čísla z 25. februára 2009, ktorými odporkyňa podľa § 2 ods. 2, § 3 a § 4 zákona č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom v znení zákona č. 272/2008 Z. z. (ďalej len „zákon č. 247/2007 Z.z.“) k vdovskému dôchodku priznala navrhovateľke príplatok

k dôchodku politickým väzňom za dobu väzby a výkonu trestu odňatia slobody jej nebohého manžela a za obdobie jeho služby vo vojenských táboroch nútených prác a rozhodla o výplate vdovského a starobného dôchodku v súbehu podľa § 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že po preskúmaní rozhodnutia odporkyne dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutia odporkyne boli vydané v súlade s platnou právnou úpravou. Za správne a v súlade so zákonom považoval tak určenie výšky príplatku k vdovskému dôchodku za dobu väzby a výkonu trestu odňatia slobody nebohého manžela navrhovateľky od 23. februára 1950 do 11. júna 1950 a od 30. augusta 1950 do 29. novembra 1954 ako aj úpravu, vykonanú pre súbeh nárokov na výplatu dvoch dôchodkov.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Nesúhlasila s tým, že jej nebol priznaný príplatok k vdovskému dôchodku za obdobie *od 19. septembra 1950 do 27. decembra 1950*, kedy bol nebohý manžel v tábore nútených prác a bola mu za toto obdobie priznaná mimosúdna rehabilitácia podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu v plnom rozsahu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí o priznaní príplatku k dôchodku politickým väzňom k vdovskému dôchodku navrhovateľky a o výplate vdovského dôchodku v súbehu so starobným dôchodkom.

Podľa § 1 zákona č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom v znení zákona č. 274/2007 Z. z. tento zákon upravuje poskytovanie príplatku k dôchodku ako štátnej sociálnej dávky (ďalej len "príplatok") na zmiernenie krívd spôsobených komunistickým režimom v období od 25. februára 1948 do 31. decembra 1989 politickým väzňom a osobám pozostalým po popravenom alebo zomretom politickom väzňovi počas

výkonu trestu, počas zaradenia do vojenských táborov nútených prác, protiprávneho násilného odvedenia do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch alebo počas zaradenia do tábora nútených prác a ich rodinným príslušníkom za znevýhodnenie na trhu práce a nižší dôchodok.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 274/2007 Z. z. oprávnená osoba je fyzická osoba, ktorej sa vypláca starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, výsluhový dôchodok, invalidný výsluhový dôchodok alebo invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu, ku dňu podania žiadosti o príplatok je štátnym občanom Slovenskej republiky a ktorá bola

a) najmenej tri mesiace väznená, tri mesiace vo výkone trestu odňatia slobody, tri mesiace zaradená do vojenských táborov nútených prác alebo protiprávne násilne odvedená do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch počas najmenej troch mesiacov a bola rehabilitovaná alebo odškodnená podľa osobitných predpisov alebo jej bol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu,
b) najmenej tri mesiace zaradená do táborov nútených prác.

Ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku a podmienky nároku na výplatu vdovského dôchodku, vypláca sa v plnej sume z týchto dôchodkových dávok tá dávka, ktorá je vyššia, a z dôchodkovej dávky, ktorej suma je nižšia, sa vypláca jedna polovica (§ 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov).

V prípade súbehu nárokov na výplatu uvedených dôchodkov teda zákon nepripúšťa výplatu každého dôchodku v plnej výške.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka požiadala o príplatok k dôchodku podľa zákona č. 274/2007 Z. z. *žiadosťou zo 7. februára 2008 za dobu od 23. februára 1950 do 12. augusta 1950*, počas ktorej nebohý manžel navrhovateľky, A. B., bol vo väzbe a výkone trestu odňatia slobody. Rozhodnutím odporkyne zo 4. marca 2008 jej *bol priznaný príplatok podľa zákona č. 274/2007 Z.z. za uvedenú dobu väzby a*

výkonu trestu odňatia slobody *od 7. februára 2008* v sume 206 Sk mesačne. Druhým rozhodnutím z toho istého dňa odporkyňa rozhodla o súbehu dôchodkov navrhovateľky podľa § 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s tým, že od 7. februára 2008 jej vypláca starobný dôchodok v sume 6 424 Sk mesačne a vdovský dôchodok 3 237 Sk mesačne, spolu v sume 9 661 Sk mesačne.

Navrhovateľka *d'alšou žiadosťou doručenou odporkyni dňa 26. novembra 2008 požiadala* odporkyňu o príplatok k vdovskému dôchodku *za obdobie zaradenia* jej nebohého manžela *do vojenských táborov nútených prác od 30. augusta 1952 do 29. novembra 1954*. Odporkyňa *rozhodnutím z 25. februára 2009 príplatok za toto obdobie priznala podľa* zákona č. 274/2007 Z.z. v znení zákona č. 272/2008 Z.z. *od 1. januára 2009* v sume 32,90 € mesačne a súčasne rozhodla o zvýšení vdovského dôchodku podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov od 1. januára 2009 na sumu 263,70 € mesačne. Druhým rozhodnutím z toho istého dňa odporkyňa rozhodla o súbehu dôchodkov navrhovateľky podľa § 81 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s tým, že od 1. januára 2009 sa jej vypláca starobný dôchodok v sume 119,80 € mesačne a vdovský dôchodok v sume 263,70 € mesačne, spolu v sume 383,50 € mesačne.

Pokiaľ sa navrhovateľka domáhala priznania príplatku za obdobie od 30. augusta 1952 do 29. novembra 1954 už od 7. februára 2008, takej žiadosti nebolo možné vyhovieť. Okruh osôb oprávnených na príplatok k dôchodku politickým väzňom o osoby pozostalé po popravenom alebo zomretom politickom väzňovi počas výkonu trestu, *osoby zaradené do vojenských táborov nútených prác*, protiprávne násilne odvlečené do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadených v iných štátoch alebo *zaradené do tábora nútených prác*, ktoré boli rehabilitované alebo odškodnené podľa osobitných predpisov alebo im bol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu *bol totiž rozšírený až od 1. januára 2009* zákonom č. 272/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z..

Neušlo však pozornosti odvolacieho súdu, že **navrhovateľka písomnou žiadosťou doručenou odporkyni dňa 28. novembra 2008 požiadala aj o poskytnutie príplatku za obdobie viac ako troch mesiacov v roku 1950, kedy bol jej nebohý manžel zaradený**

do tábora nútených prác a bol rehabilitovaný podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov.

Touto **žiadost'ou o poskytnutie príplatku** za obdobie zaradenia nebohého manžela navrhovateľky do tábora nútených prác v dobe **od 19. septembra 1950 do 27. decembra 1950 sa odporkyňa vôbec nezaoberala a o príplatku za toto obdobie doteraz nerozhodla**, napriek tomu, že v administratívnom spise sa nachádzajú všetky potrebné podklady (rozhodnutie KNV v Žiline z 30. júla 1950 č. 764/1950-III/5, ktorým bol A. B., nar. X. zaradený do tábora nútených prác na dobu šesť mesiacov a rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy, zo dňa 20. októbra 1992 č. OMR/496/92/Sa/D, ktorým bolo A. B. za dobu strávenú v táboch nútených prác od 19. septembra 1950 do 27. decembra 1950 priznané odškodnenie podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov). Vzhľadom na to, že odporkyňa doteraz o tejto žiadosti nerozhodla, súd zatiaľ nie je oprávnený skúmať, či navrhovateľka spĺňa podmienky na príplatok aj za toto obdobie. Okolnosť, že odporkyňa nevyzvala navrhovateľku na spísanie žiadosti na predpísanom tlačive, však nemôže byť na ujmu navrhovateľky za situácie, keď je zrejmé, že nárok na priznanie príplatku za ďalšie obdobie viac ako troch mesiacov v roku 1950 uplatnila.

Pokiaľ odporkyňa žiadosti z 28. novembra 2008 o príplatok k dôchodku politickým väzňom za obdobie zaradenia jej nebohého manžela do tábora nútených prác nevyhovie, navrhovateľka má možnosť požiadať súd o preskúmanie takého rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so závermi krajského súdu, že rozhodnutia odporkyne zo 4. marca 2008 a 25. februára 2009 považoval za zákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná, a odporkyňu náhrada trov nepatrí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková